

Jana Veinberga

ENGELĀ SPĀRNS

Jana Veinberga

ENGELA SPĀRNS

821.174-31
Ve 222

Vāka dizaina autore *Natālija Kugajevska*

Vākam izmantoti attēli no jakkapan/depositphotos.com,
Rico Reutimann/unsplash.com

Jana Veinberga

ENĢEĻA SPĀRNS

Apgāda vadītāja *Vija Kilbloka*

Projekta vadītāja *Bārbala Simsons*

Redaktore *Gundega Sēja*

Korektore *Elīna Strautiņa*

Mākslinieciskais redaktors *Inguna Kļava Švanka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,

Rīgā, LV1010. Red. nr. L-4488.

Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana

vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums.

Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Jana Veinberga, 2025

© Literārā apdare, izdevums, mākslinieciskais noformējums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2025

ISBN 978-9934-32-817-6

Sapnī viņa bēga no briesmoņa. Mežs kļuva arvien biezāks, kājas pinās krūmos un koku saknēs, spēki izsīka, un briesmoņa karstā elpa jau dvesa pakausī. Viņa skrēja, izmisīgi saukdama pēc palīdzības un zinādama, ka neviens palīgā nenāks. Viņas kliegzieni saplūda ar briesmoņa rēcieniem...

Klusums. Viņa spēji pietrūkās gultā sēdus, brīnīdamās, cik mājā ir kluss. Kārtējo reizi gulēdama ar spilvenu un segu uz galvas, lai nedzirdētu tēva lamāšanos, pļauku plikšķus un mātes lūgšanos, viņa laikam bija iemigusi. Spilvens smacēja, un, mēģinādama atbrīvoties no pinekļiem, viņa pamodās. Vai vecāki bija aizgājuši? Uz pirkstgaliem viņa aiztipināja līdz durvīm un pieplaka pie atslēgas cauruma.

Māte gulēja uz grīdas. Ap viņas galvu veidojās tāds kā tumšs nimbs. Tēvs, nometies blakus, no pudeles kakliņa malkoja brūnganu dzērienu...

* * *

– Jā? – Laumu no miega pamodināja piesmakusi Stasa balss. – Kur? Labi.

– Kas noticis? – Lauma ieslēdza naktslampiņu. Pulkstenis rādīja 6:07.

– Tavs draugs Jorens. – Stass izkāpa no gultas un sāka ģērbties. – Viņam esot vajadzīga palīdzība. Ja pareizi sapratu, kaut kas noticis viņa vadītajā centrā “Miers”.

– Kur viņš ir? – Laumas acu priekšā jau rēgojās slimnīcas gaiteni un policijas iecirknis. Vai cita iemesla dēļ Jorens zvanītu tik agri no rīta, turklāt tieši privātdetek-tīvam Stasam, nevis draudzenei Laumai?

– Lejā kafejnīcā. Iešu viņu satikt. – Stass, protams, jau bija paguvis uzvilkt džinsus un svīteri. Armijas rūdī-jums ieradumos nebija iznīcināms.

– Es arī. – Lauma centās pierādīt, ka spēj būt tikpat ātra, tomēr garo bikšu atrašana skapī prasīja vismaz pāris minūšu. – Lūdzu, pagaidi mani.

– Viņš tevi nesauca, varēji mierīgi gulēt. – Stass bija paķēris telefonu un gaitenī jau vilka mugurā ādas jaku.

– Mēs tagad esam komanda, atceries? – Arī Lauma bija gandrīz gatava. – Ja viņš neguļ reanimācijā, dažas minūtes neko nemainīs.

– Ja tas nebūtu tavs draudziņš Jo, tu, visticamāk, pagrieztos uz otriem sāniem un sustu tālāk. – Lauma kā allaž nespēja saprast ne Stasa prasmi būt darba gatavībā visagrākajās rīta stundās, ne viņa dīvaino attieksmi pret Jorenu. Lai kā Stass noliedza un lai cik absurdi tas šķīstu, tā droši vien bija greizsirdība. Lauma nebija agrais putns, līdz ar to strīds izpalika. Laikam jau Stass, izsakot savas zobgalīgās piezīmes, bija ar to rēķinājies.

– Tu pat iesauku viņam esi izdomājis? – Lauma tikai noteica, aizsusies cilpodama Stasam nopakaļ pa ielu.

– Viņam vārds par garu, – Stass izmeta, vērdams kafejnīcas sarkanās durvis. Šī bija viena no retajām Rīgas vietām, kas strādāja jau no sešiem rītā, turklāt vēl piedāvāja labu kafiju un svaigi ceptas maizītes un, kā par laimi, atradās pavisam netālu no Stasa dzīvokļa, kurā abi ar Laumu mitinājās kopš rudens.

Spēruši soli pāri sliekšnim, abi apstājās. Jorens sēdēja pie galdiņa un stingi lūkojās laukā pa logu. Kafējnīcas pustumsā viņa seja šķita piederam kādam pusmūža vīrietim ar neskūtu zodu un neķemmētiem matiem. Jorens nebija detektīvu pāri pamanījis.

– Gaišais zēns pavisam sašļucis, – Stass nomurmurēja un devās uz Jorena pusi.

Tikai tagad viņš ievēroja nācējus un izņēma no ausīm austiņas.

– Piedodiet. Kad ir sūdīgi, klausos skaļu mūziku. – Viņš norādīja uz telefonu.

Lauma tādu Jorenu nepazina. Tas nebija allaž flirtējošais, smaidīgais psihologs. Tas bija svešs vīrietis, kura dzīvē bija noticis kaut kas briesmīgs.

– Stāsti! – Stass iekrita krēslā pretim Jorenam, bet Lauma, sapratusi, ka bez kafijas nespēs ne runāt, ne klausīties, devās pie kases un pasūtīja divas krūzes kārtīgi stipras kafijas un nedaudz auksta piena.

– Mana kliente. Aizija. Viņai šonakt uzbrauca mašīna. Es... – Jorena balss aizlūza, aizklājis seju rokām, viņš kādu brīdi sēdēja, cenzdamies apvaldīt emocijas. – Biju morgā, lai viņu atpazītu... Tik mierīga, klusa... Dzīvē Aizija nekad tāda nebija – mūžīgās emociju vētras. Tagad – it kā eņģelis ar spārnu būtu noglāstījis... – Puisis aplkusa, urbdamies vienā punktā.

– Kāpēc tevi sauca uz morgu? – Stass īsi noprasīja.

– Jo es biju viņas uzticības persona “Mierā”... Aizijas tēvs ir cietumā, citu radu nav.

Lauma nespēja noskatīties uz satriekto puisī. Viņa pastiepa plaukstu un uzlika Jorena rokai, kas bezspēcīgi gulēja uz galda.

– Kā mēs varam tev palīdzēt?
– Atrast to nelieti. – Jorens ar cerību palūkojās detektīvos.

Stass sarauca uzacis.

– Viņš aizbēga no notikuma vietas?

Lauma zināja, ka autoavāriju lietās Stass iesaistās tikai gadījumos, kad jāmeklē liecinieki. Pārējo darīja policija.

– Viņš Aiziju nogalināja.

– Tas ir skaidrs, bet...

– Nē, tu nesaproti! – Jorens neļāva Stasam pabeigt iesākto domu. – Viņš viņu noslepkavoja.

Lauma atcerējās vairākus Stasa stāstus par cilvēkiem, kuri bija pilnīgi pārliecināti, ka viņu tuvinieks miris vardarbīgā nāvē, tikai policija atsakās to ieraudzīt un izmeklēt. Cik grūti viņam bijis pārliecināt cilvēku par pretējo, jo slepkavību bija vieglāk pieņemt nekā pašnāvību vai liktenīgu negadījumu. Vai tagad viņiem ar Stasu būs jāiet šis ceļš pret Jorenu?

– Kāpēc tu domā, ka tā ir slepkavība?

Stasa spēja neizrādīt emocijas vai neļaut nojaust savu viedokli Laumu vienlaikus fascinēja un biedēja. Pie sevis viņa to sauca par sēdēšanu slēpnī. Novērotājs pats nekustas un cenšas sevi nenodot. Tikai vēro. Tieši tā mēdza uzvesties Stass, kad situācija darīja viņu uzmanīgu. Ja arī Stass domāja, ka Jorens aiz bēdām sajucis prātā, viņš nekādi to neizrādīja, tikai vēroja.

– Jo Aizija pati man to pateica.

– Kā pateica?

– “Viņš brauc man virsū!”, tā viņa teica. Mēs tobrīd runājām pa telefonu.

Nenovērsdams acis no Jorena, Stass pacēla kafijas krūzi un izdzēra tukšu, tad zīmīgi pavērās Laumā.

– Labi. Tagad izstāsti visu no sākuma.

Sekodama Stasa neizteiktajam lūgumam, Lauma devās pēc kafijas papildporcijām. Viņiem visiem tagad tā būs ļoti nepieciešama.

* * *

– Es Aiziju pazinu kopš laika, kad strādāju kā brīvprātīgais. Nopietnas problēmas ar alkoholu, līdz ar to – nespēja noturēties nevienā darbā, parādi un tā tālāk. Viņai gāja kā pa kalniem – kādu laiku viss labi, Aizija ir priecīga, enerģiska, pēc tam pēkšņi kaut kas notiek, viņa noraujas un, protams, izlido arī no darba. Biju diezgan izmisis, ka nespēju Aizijai palīdzēt, lai gan viņa ļoti gribēja dzeršanu izbeigt. Tad pamazām sākās lēns, bet tomēr progress. – Jorens paskalināja padzisušo kafiju, it kā nevarēdams izlemt, vai vēlas to dzert, tad nolika krūzi atpakaļ uz galda. – Kad nodibināju “Mieru”, Aizija ar prieku iesaistījās centra veidošanā, kā brīvprātīgā piedalījās visās norisēs. Jau gandrīz gadu vairs nedzēra. Vienmēr laikā nāca uz sanāksmēm un pasākumiem, vairākus mēnešus nebija mainījusi darbu, plānoja studēt, un tad pēkšņi pirms nedēļas – problēma kā no zila gaisa. Zvana man nakts vidū, pilnīgi piedzērusies. It kā gribēja ko stāstīt, bet neko jēdzīgu no viņas neizdabūju. Uz visiem jautājumiem atbildes: “tas briesmonis”, “es nevaru”, “es to negribu”... Nodomāju, ka viņa runā par savu tēvu. Viņš nosita Aizijas māti, kad meitenei bija tikai astoņi gadi. Aizija terapijās jau ilgu laiku centusies šo traumu pārstrādāt, es nesapratu, kāpēc tieši tagad tāds regress.

Sarunāju viņai papildu vizīti pie psihologa, šķita, ka ir nomierinājusies. Un tad vakarnakt pamodos no zvana, redzu – Aizija – un saprotu, ka labi nav.

– Kāpēc tieši tu biji viņas uzticības persona? Jo pazini viņu jau iepriekš?

– Jā, Aizija nevienu citu negribēja, bija man ļoti pieķērusies. Varbūt pat pārāk pieķērusies. Es zinu, ka tas nav pareizi, centos viņu pamazām bīdīt no sevis projām. Aizija sākumā apvainojās, bet teica, ka saprot, labos laikos arī vairs nenāca pie manis un nezvanīja. Tādēļ vakarnakt uzreiz nospriedu, ka atkal ir ļoti slikti.

– Ko viņa teica?

– Viņa teica: “Jorik, man tev kaut kas jāizstāsta. Tūlīt.” Es piedāvājos pie viņas aizbraukt, viņa atteica, ka negribot traucēt dzīvokļa biedrenes, tādēļ izsaukšot taksi un braukšot pie manis. Bolta aplikācija rādot, ka ekonomiskais būšot pēc pusstundas, tas neesot ilgi, sagaidīšot.

– Un tad viņa teica: kāds brauc virsū? – Lauma bija izdzērusi kafiju, bet parastā mundruma vietā galva šķita vēl miglaināka nekā tikko pēc miega. Arī Stasa krūze bija tukša, un viņš gan bija ieguvis enerģiju, tādēļ kļuva nepacietīgs, lai gan ārēji joprojām par to nekas neliecināja.

– Nē, tad vēl ne. Es piedāvāju samaksāt par dārgo taksi, viņa nepiekrita, tad teicu, lai atsūta ziņu, kad izbrauc, cēlos un taisīju kafiju. Pagāja tikai kādas piecpadsmit minūtes, bet es kļuvu nemierīgs, man nepatika, ka viņa acīmredzot stāv uz ielas, ja jau teica, ka negrib sēdēt mājās. Zvanīju viņai vēlreiz.

– Un?

– Aizija atbildēja uz zvanu, taksis drīz būšot, tad iesaucās... “viņš brauc man virsū!”, un saruna pārtrūka.

– Viņa teica, ka taksis brauc viņai virsū?

– Nē, “viņš”. Nezinu, vai tas bija taksis, nezinu, vai viņa redzēja, kas tā par mašīnu un kurš bija pie stūres, neko nezinu! – Jorenu šī neziņa acīmredzami dzina izmisumā.

– Ko tu darīji?

– Mēģināju viņu sazvanīt, telefons it kā strādāja, bet Aizija nepacēla. Zvanīju policijai, izstāstīju, kur viņa stāvēja, policisti sākumā bija šaubīgi, bet... pēc brīža atzvanīja un teica, ka... – Jorena balss aizlūza.

– Tātad tu domā, ka viņai kāds uzbrauca tišām? – Gaidīšana slēpnī bija beigusies, Stass savu “zvēru” bija sagaidījis, tomēr visdrīzāk viņš neticēja šī “zvēra” esamībai.

– Jā, es tā domāju. Aizija... Manuprāt, viņa bija pilnīgi skaidrā, lai gan simtprocentīgi, protams, nevaru apgalvot. Viņa runāja pa telefonu, varbūt nepamanīja mašīnu, bet, ja viņa tā teica, tad taču redzēja. Kāpēc negāja malā... Un Aizija gribēja man kaut ko izstāstīt. Tev tas neliekas dīvaini?

– Pasaulē ik mirkli notiek visdīvainākās lietas. – Stass joprojām bija skeptisks. – Lai tavas klientes vēlme stāstīt būtu saistīta ar viņas nāvi, jābūt trīs priekšnoteikumiem – pirmkārt, tam, ko viņa vēlējās izstāstīt, bija jābūt kaut kam bīstamam, tādām, kas kādu apdraud, un, otrkārt, kādam bija jāzina, ka viņa vēlas tev to izstāstīt. Treškārt, potenciālajam slepkavam būtu jāzina Aizijas atrašanās vieta. Izklusās sarežģīti. Tu teici to visu policijai?

– Viņi diez ko neklausījās, man jāiet uz iecirkni un jāiesniedz rakstiska liecība.

– Skaidrs.

– Kas tev ir skaidrs? Tu palīdzēsi to pretekli atrast? – Puiša sāpes pārvērtās dusmās. Lauma kārtējo reizi nobrīnījās, cik daudz slāņu tomēr ir Jorena raksturā, kuru viņš ikdienā slēpa aiz jaukā zēna maskas. Varbūt tāpēc Stasam viņš nepatīk? Jo uzreiz nevar atkost?

– Kāpēc tu domā, ka policija viņu neatradīs viens un divi?

– Es taču redzu, ka viņi man netic! Un tu arī netici. Tu domā, ka tas viss ir slima suņa murgi un es savelku paralēles tur, kur to nav. – Lūk, te arī parādījās atšķirība: Jorens Stasa noskaņojumu atšifrēja vienā mirklī. Ja notikums nebūtu tik traģisks, Lauma noteikti gūtu baudu no abu vīriešu spēkošanās.

– Vēl tu domā: kliente, alkoholiķe, tādas dēļ nav ko pūlēties. Es, protams, būtu piedāvājies samaksāt. Bet – zini, ko? Lasies pie velna, uzpūtīgais āksts! – Jorens cēlās kājās, ņēma savu telefonu un uz atzveltnes uzkabināto jaku. Stass par Jorena dusmām nelikās ne zinis, acīmredzot domāja, ka Jorens nekur neaizies. Laumai gan tā nelikās. Viņa centās Jorenu aizturēt.

– Joren, lūdzu, nomierinies! Varbūt paklausieties, ko es domāju!

Brīdi svārstījies, Jorens atkal apsēdās.

– Labi. Ko tu domā?

– Es zinu, ka Stasam patīk tevi kaitināt, lai gan šis nav īstais brīdis. – Lauma uzmeta dusmīgu skatienu Stasam, kurš citīgi pētīja tukšo kafijas krūzi. – Tāpat es zinu, ka tu pats saproti: tie divi notikumi – Aizijas vēlme

kaut ko izstāstīt un viņas nāve, var būt un var arī nebūt saistīti. Bet mēs to noskaidrosim, vai ne? – Viņa paskatījās uz Stasu.

– Protams, mēs to noskaidrosim. Tas ir tieši tas, ko es nupat gribēju tavam draudziņam Jo piedāvāt. Bet klausīšanās nav viņa stiprā puse.

– Ej taču vienreiz ieskrieties! Tu varēji to pateikt pirms pusstundas. – Jorens atkal pacēla balsi, un Lauma ievēroja, ka aiz letes stāvošā meitene barista viņus vēro ar bažīgu skatienu. Jācer, ka neizsauks apsardzi.

– Jūsu kasīšanās man ir ļoti apnikusi. – Secinādama, ka diena, visticamāk, būs ļoti gara, Lauma devās pēc vēl vienas kafijas tases.

* * *

Pirmoreiz Jorens meiteni ieraudzīja apmēram pirms mēneša. Viņa bija piezvanījusi un lūgusi interviju dzīvesstila žurnālam, un Jorens nevilcinoties bija piekritis. Viņš vienmēr piekrita intervijām, ja tajās varēja popularizēt savu darbu. Un Gineta Teilēna – dīvains vārds, kas atgādināja uz ekrāniem sen neredzētu simpātisku aktrisi, – bija piedāvājusi tieši to. Viņa vēlējās rakstīt par centru “Miers” un Jorena darbu ar atkarīgajiem.

Gaiši, peļastē sasieti mati, zilpelēkas, vēriņas acis bez jebkādas kosmētikas, pilnīgas lūpas, kas izcēlās bērnišķīgajā sejā, milzīga plecu soma un sīkajam augumam nesamērīgi masīvi zābaki. Pirmajā mirklī Jorens noturēja žurnālisti par jaunu klienti. Ne jau tādēļ, ka viņa izskatītos pēc atkarīgās. Drīzāk Ginetas tēls nekādi nesaistījās ar Jorena priekšstatu par žurnālistiem. Bet laikam viņa priekšstatu bija veidojusi televīzija, jo personīgi Jorens

nevienu žurnālistu nepazina. Izņemot Laumu, protams. Bet Lauma jau sen šajā profesijā vairs nestrādāja.

– Nu tad sāksim! – Pēc īsas apsveicināšanās Gineta bija nolikusi Jorena priekšā diktofonu un bērusi jautājumu citu pēc cita. Tas Jorenu pārsteidza vēl vienu reizi – Gineta bija izlasījusi ne tikai centra mājaslapu, bet arī tajā publicētos rakstus par atkarībām un to pārvarēšanu, viņa bija iedziļinājusies vairākos pētījumos, uz kuriem viņš “Miera” lapā bija izvietojis saites, pat necerēdams, ka tiem tiks pievērsta liela uzmanība.

Gineta apsolīja atsūtīt gatavo rakstu pārlasīšanai, bet neatsūtīja – bez brīdinājuma iebrāzās Jorena kabinetā sasarkušiem vaigiem.

– Jūs neteicāt, ka viena no jūsu klientēm ir mirusi.

– Tas notika pirms divām dienām. Kāpēc man jums par to būtu jāziņo? – Jorenu pārsteidza viņas informētība.

– Kas tieši notika? Viņa izdarīja pašnāvību?

– Kurš jums ko tādu stāstīja? Mūsējie? – Jorens visus klientus bija informējis, ka tas ir nelaimes gadījums, bet nekad jau nevar zināt, kādas idejas dzimst cilvēku prātos. Varbūt tiešām kādam šķiet, ka viņš slēpj patiesību par Aizijas nāvi. Un šoreiz viņš tiešām slēpa patiesību. Vai vismaz savas domas par patiesību.

– Man ir savi avoti, kurus neizpaužu. Tiešām pašnāvība?

– Nekādā gadījumā. Tas bija satiksmes negadījums, viņa pakļuva zem mašīnas, – Jorens noskaldīja, juzdams spēju nepatiku pret meiteni.

– Zem mašīnas var pakļūt arī tišām. – Žurnāliste nebija tik viegli atsēdināma.